

İŞLETMELERDE BECERİ EĞİTİMİNE (STAJA) GİDEN MESLEK LİSESİ ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİLERİNİN STAJA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Mehmet KUMRU⁽¹⁾, Zeynep DEMİRTAŞ⁽²⁾

¹ Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi ABD

² Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Programları ve Öğretim ABD

ÖZET

Araştırmanın amacı, işletmelerde beceri eğitimine (staja) giden meslek lisesi çocuk gelişimi öğrencilerinin staja ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu uzman görüşleri doğrultusunda oluşturulmuştur. Açık uçlu beş sorudan oluşan görüşme formunda, öğrencilere staja ilgili genel görüşleri, stajda yaptıkları çalışmalar, öğrencilerin kuramsal derste edindikleri bilgileri uygulamaya aktarabilme durumları, stajdan beklentilerinin karşılanma durumları, öğrencilerin uygulamada karşılaştığı problemler ve bu problemlere yönelik kendi çözüm önerilerine yönelik sorular yer almaktadır. Amaçlı örnekleme yöntemi ile Sakarya ili Sapanca ilçesinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Sapanca mesleki ve teknik eğitim merkezinde öğrenim gören 19 öğrenci ile görüşmeler yapılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Araştırmada ulaşılan sonuçlar: 1-Beceri eğitimiyle ilgili öğrencilerin çoğunluğu beceri eğitiminin faydalı ve gerekli olduğu şeklinde olumlu yönde, stajdaki öğretmenlerle problemler yaşadıkları şeklinde ise olumsuz yönde görüş bildirmişlerdir. 2-Öğrenciler, stajda çocuklarla yaptıkları çalışmaların başında en çok sanat etkinlikleri (resim, boya, kağıt, hamur, kolaj çalışmaları) yaptıklarını bildirmişlerdir. 3-Teorik bilgilerin uygulamaya aktarılabilmesi konusunda öğrencilerin çoğunluğu dersteki bilgileri uygulamaya aktarabildiklerini ve en çok çocuklarla iletişim kurma konusunda (gelişim alanları dersleri) edindikleri bilgileri uygulamada kullandıklarını bildirmişlerdir. 4-Beceri eğitiminde beklentilerin karşılanma durumuyla ilgili öğrencilerin çoğunluğu beklentilerinin karşılandığını ifade etmiştir.

Anahtar kelimeler: Beceri eğitimi, Staj, Mesleki eğitim, Çocuk gelişimi bölümü.

GİRİŞ:

Çocuklara, okul öncesi eğitim döneminde belli yaşantıları kazandırmak ve gelişimlerini desteklemek için gerekli eğitim, evde ebeveynler, okul öncesi eğitim kurumlarında ise öğretmenler tarafından verilmektedir (Yapıcı ve Ulu, 2010). Okul öncesi dönemdeki çocuğa ihtiyacı olan bilgi ve beceriyi edinmeleri için uygun ortamı yaratmak, temel alışkanlıkları kazanmalarına önyak olmak, tüm gelişim alanlarını desteklemek, toplum bilincini oluşturmaları için rehberlik etmek ve değer yargılarını kazanmalarına yardımcı olmak okul öncesi öğretmenlerinin görevleri arasındadır (Kandır, 2005).

Öğretmen adaylarının hizmet öncesi dönemde kuramsal olarak edindikleri bilgileri, uygulama öğretmenlerinin rehberliği ve gözetiminde, ilgili alanda planlı bir şekilde uygulayabilmesi deneyim kazanmalarında ve mesleklerini benimsemelerinde oldukça önemlidir (Özkan ve Diğerleri, 2005). Meslek Liselerinin Çocuk Gelişimi bölümleri, Meslek Yüksekokullarının Çocuk Gelişimi Bölümünde mesleğe yönelik edinilen staj, uygulama vs dersler ile Lisans Okulöncesi Öğretmen adayları için öğretmenlik uygulaması ve okul deneyimi derslerinin oldukça önemli ve yararlı oldukları önemli bir gerçektir. Öğretmen adayları daha üniversite de eğitime devam ederken öğretmenlik mesleğinin iş koşullarını görmekte, öğretmenlik mesleğine hazırlanmakta ve en önemlisi eğitim fakültesinde aldığı kuramsal bilgileri, gönderildikleri uygulama ve gözlem okullarında uygulayarak alanlarındaki deneyimlerini artırmaktadırlar. Öğretmen adayları böylece kazandıkları deneyimleri, göreve başladıkları kurum ve kuruluşlarda uygulamak için ön hazırlık yapmış olmaktadır.

İşletmelerde beceri eğitimi, staj uygulamaları, Okul Deneyimi, Öğretmenlik Uygulaması gibi derslerin genel amacı, öğretmen adaylarını aday oldukları meslek konusunda bilgilendirmektir (Yeşil ve Çalışkan, 2006). Bu dersler; öğretmenin ve bir öğrencinin gözlemlendiği, öğretmenin bir dersi işlerken dersi nasıl düzenlediği, hangi aşamalara böldüğü, öğretim yöntem ve tekniklerini nasıl kullandığı, derste ne tür etkinliklerden yararlandığı, dersin yönetimi ve sınıfın kontrolü için öğretmenin neler yaptığı, hangi araç ve materyalleri kullandığı, öğretmenin dersi nasıl bitirdiği ve öğrenci çalışmalarını nasıl değerlendirdiğini gözlemleme, okulun örgüt yapısını inceleme, okul müdürünün görevini nasıl yaptığı ve okulun içinde yer aldığı toplumla ilişkilerini değerlendirme ve dönem sonu portfolyo hazırlama amaçlarına yöneliktir (YÖK, 1998).

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu uzman görüşleri doğrultusunda oluşturulmuştur. Açık uçlu beş sorudan oluşan görüşme formunda, öğrencilere stajla ilgili genel görüşleri, stajda yaptıkları çalışmalar, öğrencilerin kuramsal derste edindikleri bilgileri uygulamaya aktarabilme durumları, stajdan beklentilerinin karşılanma durumları, öğrencilerin uygulamada karşılaştığı problemler ve bu problemlere yönelik kendi çözüm önerilerine yönelik sorular yer almaktadır. Amaçlı örnekleme yöntemi ile Sakarya ili Sapanca ilçesinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Sapanca mesleki ve teknik eğitim merkezinde öğrenim gören 19 öğrenci ile görüşmeler yapılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir.

BULGULAR

İşletmelerde beceri eğitimi (staj) ile ilgili öğrencilerin görüşleri tablolar halinde aşağıda gösterilmiştir.

Öğrencilerin beceri eğitimi (staj) ile ilgili genel görüşleri tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1: Öğrencilerin beceri eğitimi (staj) ile ilgili genel görüşleri

Tema/ Kategori	Kodlar	N	%
Olumlu yönler	Beceri eğitimi faydalı/gerekli (Ö1, Ö2, Ö3, Ö7, Ö13, Ö14, Ö16, Ö17, Ö20)	9	45
	Çocuklarla iletişimi geliştirici (Ö2, Ö3, Ö5, Ö8, Ö10, Ö16)	6	30
	Çocuk sevgisini kazandırmaya yardımcı (Ö4, Ö6)	2	10
	Mesleği sevme-devam etme (Ö2, Ö6, Ö7)	2	10
	Özgüven gelişimi (Ö2, Ö6, Ö7)	3	15
	Pratiklik (Ö8)	1	5
	Engelli öğrenciye yaklaşım (Ö12)	1	5
	Zorluklarla baş etme becerisi (Ö5, Ö15)	2	10
	El becerisi/yaratıcılık (Ö13, Ö18)	2	10
	Sabırlı olma (Ö16)	1	5
Olumsuz yönler	Gereksiz (Ö11, Ö6)	2	10
	Staj saatleri çok fazla (Ö1, Ö6, Ö14, Ö16)	4	20
	Velilerle yaşanan sorunlar- okulöncesine bakış (Ö2, Ö15, Ö19)	3	15
	Yorucu (Ö2)	1	5
	stajdaki öğretmenlerle yaşanan olumsuzluklar (Ö5, Ö9, Ö10, Ö15, Ö19)	5	25
	Meslek bana göre değil (Ö20, Ö11)	2	10

Tablo 1 incelendiğinde, öğrencilerin beceri eğitimiyle ilgili temel görüşleri;“olumlu yönler” ve “olumsuz yönler” temaları çerçevesinde ele alınmıştır. Beceri eğitimiyle ilgili olumlu yönlerle ilişkin öğrencilerin görüşleri en çok % 45 oranında beceri eğitiminin faydalı ve gerekli olduğu şeklindedir. Diğer görüşler, %30 oranında beceri eğitiminin çocuklarla iletişime olumlu katkı sağladığı, %15 okulöncesi

öğretmenliğini sevdikleri ve buna devam etmek istedikleri, %10 çocuk sevgisini kazandırdığı, özgüvenlerinin gelişimine katkı sağladığı, Zorluklarla baş etme becerisi el becerisi/yaratıcılık, %5 pratiklik, engelli öğrencilerle iletişim, sabırlı olma becerisini kazandırdığı şeklindedir.

Beceri eğitimiyle ilgili olumsuz yönlerle ilişkin öğrencilerin görüşleri en çok %25 oranında stajdaki öğreticilerle-öğretmenlerle yaşanan olumsuzluklar şeklindedir. Diğer görüşler sırasıyla; %20 staj saatlerinin çok fazla olduğu, %15 velilerin okulöncesi eğitime yanlış bakış açısından kaynaklanan veli kaynaklı sorunlar, %10 stajın gereksiz olduğu ve Okulöncesi öğretmenliği mesleğinin kendilerine göre olmadığını anladıkları, %5 ise yorucu olduğu yönündedir.

Öğrencilerin görüşlerinden alınan birebir alıntılar aşağıda sunulmaktadır.

“...Çocuklarla nasıl davranacağım, nasıl vakit geçireceğimi, çocukların neleri sevdiğimi öğrendim.” (Ö3)

“...Önceden çocuklarla samimiyetim yoktu, çocukları çok sevmiyordum, çocukları sevmeye başladım. Özgüvenim geldi.” (Ö4)

“...Bu işe devam etmeyi düşünüyorum. Stajdan memnunum. Bana birçok şey kattı.” (Ö7).

“...Engelli öğrencimiz var. Onunla nasıl iletişim kuracağımı da stajda öğrendim.” (Ö12).

“...Öğretmen derse girmede. Çocuklar beni öğretmeni sandı. Bu da bana çok sorumluluk getirdi. Veliler de aynı şekilde her şeyi bana söylüyorlar. Ama olumlu düşünüyorum. Zorlukların üstesinden gelmeyi öğrendim.” (Ö15)

“...Bana büyük şeyler kattı. Sabırlı olmayı öğrendim. Çocuklarla, velilerle iletişim kurmayı öğrendim.” (Ö16)

“...El becerim, yaratıcılığım gelişti.” (Ö18)

“...Hoca sınıfa girmiyor çocuklarla ben ilgileniyorum. Çocuklarda öğretmeni takmıyor çok yaramazlık yapıyorlar. Bizi de dinlemiyorlar. Veliler de müdahale ediyor.” (Ö19)

“...Çocukları sevmiyordum ve hala sevmiyorum ve iyi anlayamıyoruz. Bu mesleğin bana göre olmadığını tekrar anladım.” (Ö20)

“...Stajın gereksiz olduğunu düşünüyorum. Derslere staj yüzünden vakit ayıramıyorum.” (Ö6)

“...Çalışma saatlerinin çok olduğunu düşünüyorum, kendime vakit ayıramıyorum.” (Ö1)

Öğrencilerin beceri eğitiminde yaptıkları çalışmalara ilişkin tablo aşağıda sunulmuştur.

Tablo 2: Öğrencilerin beceri eğitiminde (stajda) yaptıkları çalışmalara yönelik görüşleri.

Tema/ Kategori	Kodlar	N	%
Uygulamada yapılan çalışmalar	Sanat etkinliği (Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16)	14	70
	Oyun etkinliği (Ö1, Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö9, Ö10, Ö15, Ö18)	9	45
	Türkçe Dil Etkinlikleri (Ö5, Ö8, Ö9, Ö11, Ö14, Ö15)	6	30
	Proje çalışmaları (Ö2, Ö6, Ö7, Ö11, Ö12)	5	25
	Fen Doğa Etkinliği (Ö5, Ö12, Ö13, Ö18)	4	20
	Müzik etkinliği (Ö10, Ö12, Ö13, Ö18)	4	20
	Drama/gösteri (Ö6, Ö7)	2	10
	Okuma-yazmaya hazırlık çalışmaları (Ö12, Ö13)	2	10
	Kaynaştırma öğrencisiyle yapılan çalışmalar (Ö17)	1	5
	Veli görüşmeleri (Ö2)	1	5
	Grup çalışmaları (Ö4)	1	5
	Aile katılımı çalışmaları (Ö7)	1	5
	Çocukların bakımıyla ilgili çalışmalar (Ö8)	1	5

Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerin beceri eğitiminde yaptıkları uygulamalar ve çalışmalar “Uygulamada yapılan çalışmalar” kategorisinde ele alınmıştır. Öğrencilerin uygulamada çocuklarla yaptıkları çalışmaların başında %70 oranında sanat etkinlikleri (Resim, boya, kağıt, hamur, kolaj çalışmaları) gelmektedir. %45 oranında staja giden öğrencilerin çocuklarla en çok yaptıkları çalışmalardan biri oyun etkinlikleridir. Bunu %30 ile Türkçe Dil etkinlikleri (hikâye okuma, bilmece, şiir, parmak oyunu, tekerleme) takip etmektedir. %25 bütün çocuklarla birlikte yapılan proje çalışmaları, %20 fen doğa ve müzik etkinlikleri, %10 drama etkinlikleri (23 Nisan gösterileri, anneler günü gösterileri, minikler şenliği için yapılan etkinlikler) ve çocuklarda temel kavram becerilerinin gelişimini destekleyici okuma-yazmaya hazırlık çalışmaları şeklindedir. Geriye kalan %5 ise Kaynaştırma öğrencisiyle yapılan çalışmalar, veli görüşmeleri, grup çalışmaları, aile katılımı çalışmaları, çocukların bakımı ile (giyinmelerine yardımcı olma, temizliklerine yardımcı olma) ilgili yapılan çalışmalar şeklindedir.

Öğrencilerin görüşlerinden alınan birebir alıntılar aşağıda sunulmaktadır.

“...Sabahları sanat etkinliği yaptırıyorum, çocuk sayısı çok olduğundan oyun oynatıyorum. Bence yetersiz. Çocuklar genellikle eğlenceli etkinlikler istediği için eğlenceli etkinlikler yapmaya çalışıyorum.” (Ö1)

“...Projede yapıyoruz kağıt çalışmaları günde 2 etkinlik yaptırıyorum. Ama benim planım uygulanmıyor sınıftaki hocaların planı uygulanıyor. Gerekirse velilerle de görüşüyorum.” (Ö2)

“...Grup çalışmalarına ve bireysel çalışmalara ağırlık verdim. Grup çalışmasında parmak boyası kullandım. Çocuklar çok zevk aldılar.” (Ö4)

“...Türkçe dil yaptım, oyun, sanat yaptım, müzik ve fen ve doğa yapmadım. Yeterliydi. Çünkü kendimi yaptığım işe veriyorum.” (Ö5)

“...Proje çalışmaları yaptım. Sanat, oyun, müzik, 23 Nisan çalışmaları, dramalar yaptık. Yeterli olmadığını düşünüyorum farklı küçük yaş gruplarıyla çalıştığım için zaman daha geniş tutmamız gerekti.” (Ö6)

“Sanat etkinlikleri, müzik öğretim, deneyler yaptım, oyunlar öğrettim. Yeterli olduğunu düşünüyorum...” (Ö10)

“Yeterli olduğunu düşünüyorum. Öğrencim azdı sözümü dinliyorlardı. Bütün etkinliklere katıldılar. Türkçe, sanat, oyun bütün etkinlikleri yaptım...” (Ö15)

“...Türkçe Dil etkinliği, fen ve doğa, müzik, okuma-yazma çalışmaları yaptırdım. Yeterliydi çünkü vakit anlamında ancak bu kadar etkinlik yaptırıyorum.” (Ö16)

“...Sınıfta kaynaştırma öğrencisi var onunla birebir çalışıyorum. Yeterli çünkü dolu dolu geçiyor.” (Ö17)

“...Staj öğretmenimi gözlemleyerek bende kendimi geliştirdim ve okuma- yazma ve müzik hariç bütün etkinlikleri yapıyorum...” (Ö20)

“...Çocukları tuvalete götürüyorum. Küçük çocuklarda özellikle yardım istiyor.” (Ö13)

“...Kağıt, proje, kolaj çalışmaları fen ve doğa etkinlikleri, müzik, okuma yazma sadece drama etkinliği yetişmiyor. Bu kadar yeterli çünkü çok fazla çocukları zorlamak istemiyorum...” (Ö12)

“Yeterli değil. Çünkü çok fazla grup çalışması yapamadık...” (Ö18)

“Yeterli değildi. Çünkü çok fazla etkinlik yapamadım...” (Ö19)

Öğrencilerin kuramsal derste edindikleri bilgileri uygulamaya aktarabilme konusundaki görüşleri aşağıda tablo 3’te sunulmuştur

Tablo 3: Öğrencilerin kuramsal derste edindikleri bilgileri uygulamaya aktarabilme konusundaki görüşleri

Tema/ Kategori	Kodlar	N	%
Aktarabilme durumu	Aktarabiliyorum (Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö9, Ö10, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20)	17	85
	Aktaramıyorum (Ö1, Ö8, Ö11)	3	15
Aktarılan bilgiler	Çocuklarla iletişim (Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö10, Ö13, Ö14, Ö19, Ö20)	10	50
	Engelli öğrenciye yaklaşım (Ö12, Ö13, Ö17)	3	15
	Türkçe Dil Etkinlikleri (Ö3, Ö7, Ö9)	3	15
	Sanat etkinlikleri (Ö5, Ö14, Ö18)	3	15
	Oyun etkinlikleri (Ö2, Ö7, Ö9)	3	15

Tablo 3 incelendiğinde derste öğrenilen kuramsal bilgilerin uygulamaya aktarılabilme konusunda öğrencilerin görüşleri “ aktarılabilme durumu“ ve “aktarılan bilgiler“ temaları çerçevesinde ifade edilmiştir. Bilgilerin uygulamaya aktarılabilmesi konusunda öğrencilerin %85’i derste bilgileri uygulamaya aktarabildiklerini, %15’i ise derste öğrendikleri bilgileri uygulamaya aktaramadıkları konusunda görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin derste öğrendikleri bilgileri uygulamaya aktarma konusunda en çok %50 ile çocuklarla iletişim kurma (Gelişim alanları dersi) ve %15 oranında sırasıyla, engelli öğrenciye yaklaşım (Özel eğitim dersi), Türkçe Dil Etkinlikleri, Sanat etkinlikleri (E.Ç Program dersi) ve Oyun etkinlikleri (Oyun dersi) şeklindedir.

Öğrencilerin görüşlerinden alınan birebir alıntılar aşağıda sunulmaktadır.

”Derste bilgilerin çoğunu aktaramadım. Çocukların istekleri ve çocuklar uygulamada farklı olabiliyor.“ (Ö1)

”Derste öğrendiklerimle stajda alakası yok uygulamada aklımdan gidiyor...“ (Ö8)

”Yeterli olmadığını düşünüyorum. Okulda anlatılanlar havada kalıyor...“ (Ö11)

”...Oyun yönünde edindiğim bilgileri yaptırдыm. Okulda öğrendiklerim yeterliydi.“ (Ö2)

”...Çocukları tanıma konusunda, sınıftaki etkinliklerde, parmak oyunlarında, hikaye okuma tekniklerini stajda uyguluyorum.“ (Ö3)

”...Çocuklarla sorun yaşadığımda derste edindiğim bilgilere göre sorunları çözebiliyorum.“ (Ö4)

”Evet kullanabiliyorum. Özellikle oyunları kullanıyorum. Çocuklara yaklaşmak, çocukları dinlemek, fikirlerini önem vermek gibi bilgiler stajda işime yarıyor.“ (Ö6)

”Evet kullandım. Mesela parmak oyunları, oyunlar, danslar öğrettim. Drama çalışmalarını yaptım. Çocuklarla iletişimimde çok iyi sorunlarına çözüm yolu bulabiliyorum.“ (Ö7)

“...Çocuk gelişimi konusunda çocuklarla yaşadığım konularda burada öğrendiklerimle çözüyorum. Etkinlikte ne yapsam diye düşünmüyorum. Hep aklımda bir şeyler var bu da altyapımızın sağlam olmasından.” (Ö10)

“Kullanabildiğimi düşünüyorum. Özellikle özel eğitim dersi sayesinde engelli öğrenciye nasıl davranılır öğrendim...” (Ö12)

“...Bedensel engelli bir öğrenci var ona nasıl davranılır özel eğitim dersinde öğrendiklerimiz sayende uyguladım.” (Ö13)

“Sadece sınıfta öğrendiklerimi uyguladım ve stajda bana yetti.” (Ö15)

“...Özellikle özel eğitim dersinde kaynaştırma öğrencisinde işime yarıyor. Mesela kaynaştırma öğrenci geldiğinde normal çocukları hazırlarken ne yapmam gerektiğini öğrendim.” (Ö17)

“Aktarıyorum. Burda yaptığımız oyunları, fen ve doğa etkinlikleri, sanat etkinlikleri stajda kullanabiliyorum.” (Ö18)

Öğrencilerin stajdan beklentilerinin karşılanma durumuna ilişkin görüşleri aşağıda Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4: Öğrencilerin stajdan beklentilerinin karşılanma durumuna ilişkin görüşleri

Tema/ Kategori	Kodlar	N	%
Beklentilerin karşılanma durumu	Karşılındı (Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö6, Ö7, Ö8, Ö10, Ö12, Ö13, Ö14, Ö16, Ö17)	13	65
	Karşılanmadı (Ö9, Ö11, Ö15, Ö20)	4	20
	Kısmen karşılandı (Ö5, Ö19)	2	10
Beklentiler	Çocuklarla iletişim (Ö1, Ö6, Ö12)	4	20
	Eğlence (Ö2, Ö3)	2	10
	Eve yakın olması (Ö8, Ö17)	2	10
	İş ortamında çalışma (Ö4)	1	5
	Özgüven (Ö4)	1	5
	Çocuk sevgisi (Ö10)	1	5
	Yaratıcılık (Ö3)	1	5
	Bölümü sevdirmesi (Ö18)	1	5

Tablo 4 incelendiğinde öğrencilerin stajdan beklentileri “beklentilerin karşılanma durumu” ve “beklentiler” temaları çerçevesinde ifade edilmiştir. Beklentilerin karşılanma durumuyla ilgili öğrencilerin %65’i beklentilerinin karşılandığı, %20’si beklentilerinin karşılanmadığı, %10’u ise beklentilerinin kısmen karşılandığı konusunda görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin stajda karşılanan beklentilerinin ise %20’sini çocuklarla iletişim oluşturmuştur. %10’unun eğlence ve staj yapılan okulun eve yakın olması beklentisi karşılanmıştır. %5’inin görüşleri ise iş ortamında çalışma koşullarına alışma, özgüven, çocuk sevgini kazanma, yaratıcılık ve bölümü sevmeme-mesleğe devam etme beklentilerinin karşılandığı şeklindedir.

Öğrencilerin görüşlerinden alınan birebir alıntılar aşağıda sunulmaktadır.

"...Uygulamaya gidince sevdim. Beklentilerim karşılandı. Çocuklarla ilk başta iletişim kuramıyordum şuan açıldığımı düşünüyorum. (Ö1)

"Zorlanırım diye düşünmüştüm. Ama gayet güzel eğlenceli geçiyor. Çok bilgi edindim güzel katkısı oldu. Beklentilerim karşılandı. (Ö2)

"Eğlenceli geçeceğini düşünüyordum. Beklentilerim karşılandı. Çocuklara nasıl davranacağımı öğrendim. (Ö3)

"...Beklentilerim karşılandı. Gitmeseydim bu özgüvenim olmayabilirdi. (Ö4)

"Stajda çocuklarla yapamayacağımı düşünüyordum. Ama çocuklarla iyi anlaştım. Beklentilerim karşılandı. (Ö6)

"Bir şey umarak gitmedim. Neyle karşılaştysam mutlu oldum. Evime yakın olması önemli unsur... (Ö8)

"İlk başta çok ön yargılıydım. Korkuyordum. Nasıl yapacağımı çocuklar ya dinlemezse diye çok korkuyordum. Ama oradaki öğretmenler çok yardımcı oldu. Aslında kolaymış korktuğum gibi değilmiş. Beklentilerim karşılandı. (Ö13)

"Evime yakın. Tanıdığım bir öğretmen olduğu için faktörler bana çok uyduğu için iyi şeyler umuyordum iyi şeyler buldum... (Ö17)

"...%40 oranında beklentilerim karşılandı. Böyle düşünmemin nedeni 2. Dönemde stajdaki öğretmenin değişmesi. (Ö5)

"...Çocuklarla daha iyi anlaşırım diye düşünmüştüm hem de öğretmen yardımcı olur diye düşünüyordum. Ama öğretmen hiç bir şey öğretmedi. (Ö9)

"...Çocukları çok sevmediğim için anlaşamayacağımı onlarla yapamayacağımı düşünüyordum öylede oldu... (Ö11)

"Beklentim karşılanmadı. Bana model olacak birini bekliyordum. Pat diye kendimi sınıfın ortasında buldum. (Ö15)

"...Stajın boşuna olduğunu düşünüyordum. Çünkü bu bölümü sevmediğim için 3 gün boyunca çocuklarla geçmez diyordum. Staja başladım ve hala da diyorum çocuklar bana göre değilmiş diye... (Ö20)

Öğrencilerin uygulamada(staj) karşılaştığı problemler aşağıda tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5: öğrencilerin uygulamada karşılaştığı problemler

Tema/ Kategori	Kodlar	N	%
Problem yaşama durumu	Problem yaşanmadı (Ö2, Ö3, Ö6, Ö7, Ö8, Ö12, Ö13, Ö14, Ö16, Ö17, Ö20)	11	55
	Problem yaşandı (Ö1, Ö4, Ö5, Ö9, Ö10, Ö11, Ö15, Ö18, Ö19)	9	45
Karşılaşılan problemler	Stajda yeterli dönütte bulunulmadı (Ö9, Ö10, Ö11, Ö15, Ö18, Ö19)	6	30
	Stajdaki öğretmenle yaşanan olumsuzluklar (Ö5, Ö11, Ö18, Ö19)	4	20
	Bilgilendirme yapılmadı (Ö6, Ö7, Ö9, Ö15)	4	20
	Materyal eksikliği (Ö17, Ö19)	2	10
	Velilerle yaşanan olumsuzluklar (Ö1, Ö5)	2	10
	Notla tehdit edilme (Ö9, Ö10)	2	10
	Stajdaki öğretmenlerin kişisel işlerini yaptırması (Ö10)	1	5
	İzin-devamsızlık (Ö10)	1	5
	Stajdaki öğrencilerle yaşanan sorunlar (Ö14)	1	5
	Çocukların yemek yeme sorunları (Ö4)	1	5

Tablo 5 incelendiğinde öğrencilerin uygulamada(staj) karşılaştığı problemler “problem yaşama durumu” ve “karşılaşılan problemler” temaları çerçevesinde ifade edilmiştir. Problem yaşama durumuyla ilgili öğrencilerin %55’i herhangi bir problem yaşamadığını, %45 ise çeşitli problemler yaşadıkları konusunda görüş belirtmişlerdir. Karşılaşılan problemler; %30 stajda yeterli dönütte bulunulmadığı, %20 stajdaki öğretmenlerle yaşanan olumsuzluklar ve stajda kendilerine herhangi bir bilgilendirme yapılmadığı, %10 materyal eksikliği, velilerle yaşanan olumsuzluklar, notla tehdit edilme, %5 stajdaki öğretmenlerin kişisel işlerini kendilerine yaptırması, izin ve devamsızlıkla ilgili yaşanan olumsuzluklar, öğrencilerle yaşanan sorunlar ve çocukların yemek yemeyle ilgili çıkardığı sorunlar şeklindedir.

Öğrencilerin görüşlerinden alınan birebir alıntılar aşağıda sunulmaktadır.

“Velilerle yaşanan bazı problemler oldu, oyun etkinlikleri neden içeride yapılıyor dışarıda yapılmıyor diye.” (Ö1)

“Hiç bir problem yaşamadım.” (Ö2)

“Karşılaştığım bir problem yok...” (Ö20)

“Problem olmadı. Hocalar, veliler ve çocuklar açısından şanslı olduğumu düşünüyorum.” (Ö7)

“Yaşamadım. Sadece bir öğrenciyle problem yaşadım. Öğrenci, abla beni dövüyor dedi hiçbir şey yapmadığım halde...” (Ö14)

“Çocukların yemek yemede ve yediklerini kusmaları beni rahatsız ediyor.” (Ö4)

“...Öğretmen değişince öğretmenin tavırlarıyla ilgili problemler yaşadım. Velilerde en ufak şeyde bizi suçlamaya çalışıyorlar. Öğretmen sınıfı bize bırakıp gidiyor.” (Ö5)

“Çocuk düşmüştü. Sorumlusu benmişim gibi davrandı. Notla tehdit etti. Üniversite stajyeri de vardı onunla beni kıyashyordu... Dönütte de bulunulmadı. Sadece öneri vermek yerine çözüm yolu bul dedi.” (Ö9)

“İzin konusunda problem yaşadım. Bu benim yasal iznim, iznimi kullanırsam notla tehdit etti. Sınıfı bana bırakıyor. Herkes stajyere fark var mı diye bakmadan aynı notu vermişler. Kişisel işlerini bana yaptırıyor.” (Ö10)

“İlk başta öğretmen mutfağa oturuyor, çocukları bana bırakıyordu. Çok yaramaz çocuklarla baş edemiyordum... Etkinlik yapıyorum güzel bile demiyor. Hiç bir tepki vermiyor. Çok kötü olduğunu düşünüyorum. Geri dönütleri yeterli değil...” (Ö11)

“Stajdaki öğretmenin sınıfa gelmemesi ve hiperaktif bir öğrenci vardı onunla ilgili bir problem yaşadım... Öğretmen hiçbir şey demiyordu. Sınıf arada bir geliyordu. Sadece sanat etkinlikleri veriyordu. Dönütleri yeterli değildi.” (Ö15)

“Oradaki öğretmenim hiç ders işlemiyor sınıfta sürekli telefonla internette takılıyor. Zaten sınıfı da ben yönetiyorum...” (Ö19)

Öğrencilerin uygulamada(staj) karşılaştığı problemlere yönelik çözüm önerilerine yönelik görüşleri aşağıda tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6: Öğrencilerin uygulamada(staj) karşılaştığı problemlere yönelik çözüm önerileri

Tema/ Kategori	Kodlar	N	%
Çözüm önerileri	Stajdaki öğretmenin stajyere yaklaşım konusunda bilgilendirilmesi (Ö5, Ö6, Ö10, Ö15, Ö18)	5	25
	Veliler bilgilendirilmeli (Ö1, Ö2)	2	10
	Stajyerler stajdan önce gözleme gönderilmeli (Ö11)	1	5
	Ücretli öğretmenlere stajyer verilmemeli (Ö19)	1	5
	Çocuklar yemek yeme konusunda zorlanmamalı (Ö4)	1	5

Tablo 6 incelendiğinde öğrencilerin stajda karşılaştığı problemlere yönelik çözüm önerileri “çözüm önerileri” çerçevesinde ifade edilmiştir. Çözüm önerileriyle ilgili öğrencilerin %25’i stajdaki öğretmenin stajyere yaklaşım konusunda bilgilendirilmesi gerektiği hususunda görüş belirtmişlerdir. %10’u velilerin bilgilendirilmesi, %5’i stajyerler stajdan önce gözleme gönderilmemesi, ücretli öğretmenlere stajyer verilmemesi ve çocukların yemek yerken zorlanmaması gerektiği hususunda görüş belirtmişlerdir.

Öğrencilerin görüşlerinden alınan birebir alıntılar aşağıda sunulmaktadır.

“Velilerin duyarlı olması lazım. Çünkü bizde bize denileni yapıyoruz.” (Ö1)

“Velilerle konuşulmalı. Bilgilendirilmeli malzeme seçimi konusunda stajın oyun sanılmaması konusunda.” (Ö2)

“Yemekler çocukların tabaklarına az konulmalı ve fazla zorlanmamalı.” (Ö4)

“Staj öğretmenim ilk önce benimle iletişime geçmesini ve beni dinlemesini istiyorum. Stajda bulunduğum öğretmenin deneyimli olması, sınıfı stajyere bırakmaması çözüm olabilir.” (Ö5)

“Notla tehdit etmek yerine güzelce açıklayabilirdi.” (Ö9)

“Bu öğretmene bir seminer verilmeli stajyeri eğitmek adına. Her öğretmene stajyer verilmemeli. Ben en yakın yer diye düşündüm. Ama keşke gitmeseydim.” (Ö10)

“Stajyerler 11.sınıfta da gözleme gönderilmeli haftada 1 gün...” (Ö11)

“Stajdaki öğretmenin model olması yönlendirmesi lazım, o yönlendirmeyi yaptığında her şey başarılabilir.” (Ö15)

“Stajdaki öğretmene bilgilendirme konuşması yapılmalı stajyer gitmeden önce.” (Ö18)

“Öğretmen daha disiplinli olması lazım. Daha ilgili olmalı. 2 yıllık mezunlar öğretmenlik yapmamalı...” (Ö19)

SONUÇ

Beceri eğitimiyle ilgili öğrencilerin çoğunluğu beceri eğitiminin faydalı ve gerekli olduğu şeklinde olumlu yönde, stajdaki öğretmenlerle problemler yaşadıkları şeklinde ise olumsuz yönde görüş bildirmişlerdir. Öğrenciler, stajda çocuklarla yaptıkları çalışmaların başında en çok sanat etkinlikleri (resim, boya, kağıt, hamur, kolaj çalışmaları) yaptıklarını bildirmişlerdir. Teorik bilgilerin uygulamaya aktarılabilmesi konusunda öğrencilerin çoğunluğu dersteki bilgileri uygulamaya aktarabildiklerini ve en çok çocuklarla iletişim kurma konusunda (gelişim alanları dersleri) edindikleri bilgileri uygulamada kullandıklarını bildirmişlerdir. Beceri eğitiminde beklentilerin karşılanma durumuyla ilgili öğrencilerin çoğunluğu beklentilerinin karşılandığını ifade etmiştir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

- 1- Farklı kademelere öğretmen yetiştiren kurumlarda da benzer araştırmalar yapılmalıdır.
- 2- Okul uygulamaları derslerinden sorumlu paydaşlar daha uygulamalar başlamadan bu konu ile ilgili gerekli önlemleri alıp işbirliği yapmalı ve bu işbirliğini sürdürmelidir.
- 3- Fiziki olanakları ve öğretmen yeterlilikleri açısından daha uygun olan okullar uygulama okulları olarak seçilmelidir.
- 4- Bu derslerde görev alacak öğretim elemanları ve uygulama öğretmenlerine dersleri etkili bir şekilde yürütebilmeleri için ilave eğitimler verilmelidir.

KAYNAKLAR

- Blank, J. (2010). Early childhood teacher education: historical themes and contemporary issues. *Journal of Early Childhood Teacher Education*, 31:4, 391- 405.
- Çiçek, Ş. ve İnce, M. L. (2005). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması Sürecine İlişkin Görüşleri. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 16 (3), 146-155.
- Kandır, A. (2005). Türkiye’de Erken Çocukluk Eğitiminde Kaliteyi Belirleyen Ölçütler:Erken Çocukluk Eğitiminde Yeni Yaklaşımlar. Morpa Yayınları, İstanbul.
- Oktay, A. (1999). Yaşamın Sihirli Yılları. Okul Öncesi Dönem. İstanbul, Epsilon Yayınları.
- Özkan H. H., Albayrak M. ve Berber K. (2005). Öğretmen Adaylarının İlköğretim Okullarında Yaptıkları Öğretmenlik Uygulamasının Yetişmelerindeki Rolü, *Milli Eğitim Dergisi*, 33(168).
- Şahin, E. (2003) Okul Öncesi Eğitimi Öğretmenliği Programında Öğrenim Gören Öğretmen Adayları İle Uygulama Okullarındaki Öğretmenlerin Mesleki Uygulamalara İlişkin Bakış Açıları. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4 (13).
- Tuğrul, B. ve Diğerleri (2010). “Okulöncesi öğretmenlik uygulamalarının verimliliğini artırma yönünde öğrenci, öğretmen ve öğretim elemanlarının görüşlerinin incelenmesi”, Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Sorunları Sempozyumu II, 16–18 Mayıs 2010 – Hacettepe Üniversitesi, Beytepe-Ankara.
- Yapıcı, M ve Ulu, F. B. (2010). İlköğretim 1. sınıf öğretmenlerinin okul öncesi öğretmenlerinden beklentileri. *Kuramsal Eğitimbilim*, 3: 1, 43-55.
- Yeşil, R. ve Çalışkan, N. (2006). Okul Deneyimi I Dersinden Öğrencilerin Beklentileri ve Karşılama Düzeyi, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4 (1), 55–72.
- Yıldırım, A.ve Şimşek, H. (2004) Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- YÖK (1998). Fakülte-Okul İşbirliği. Ankara: YÖK/Dünya Bankası Yayınları.